

**M.A (SANSKRIT) SEMESTER - 2 (CBCS) Examination**  
**March/April – 2025 (As Per Syllabus Year-2023)**

**Alankarshastra: Natyasastra Adhyaya 1,2,6 and Dasarupaka Prakasa- 1,3 (Ele-2)**

**Time: 2:30 Hours**

**Marks: 70**

**Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- |          |                                                                                                 |      |
|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| પ્રશ્ન-૧ | નીચેનામાંથી કોઈપણ બે શ્લોકોનું આવશ્યક વિવરણ સાથે ભાષાંતર કરો.                                   | (૧૪) |
| Que-1    | Translate with Necessary notes any two of the following.                                        | (14) |
|          | (૧) જગ્રાહ પાઠ્યમૃગેદાત્સામથ્યો ગીતમેવ ચ ।<br>યજુર્વેદાદભિનયાન્ રસાનાર્થવર્ણાર્યાપ ॥            |      |
|          | (૨) મણ્ડપે વિપ્રકૃષ્ટે તુ પાઠ્યમુચ્ચારિતસ્વરમ્ ।<br>આનેસ્સરણધર્મત્વાદ્વિસ્વરત્વં ભૂશં વ્રજેત્ ॥ |      |
|          | (૩) આઙ્ગિકો વાચિકશ્ચૈવ આહાર્યઃ સાત્વિકસ્તથા ।<br>ચત્વારોઽભિનયા હયેતેવિજ્ઞેયા નાટ્યસંશ્રયાઃ ॥    |      |
|          | (૪) વ્યજ્જનૌષધિસંયોગો યયાડગં સ્વાદુતાં નયેત્ ।<br>એવં ભાવા રસાશ્ચૈવ ભાવયન્તિ પરસ્પરમ્ ॥         |      |
| પ્રશ્ન-૨ | નીચેનામાંથી કોઈપણ બે અનુવાદ સાથે સમજાવો.                                                        | (૧૪) |
| Que- 2   | Translate with Necessary note on any two of the following.                                      | (14) |
|          | (૧) અર્થોપક્ષેપકૈઃ સૂચ્ય પવ્વભિઃ પ્રતિપાદયેત્ ।<br>વિષ્કમ્ભચૂલિકાઙ્કાવતાર પ્રવેશકૈઃ ॥           |      |
|          | (૨) નાટકં સપ્રકરણ ભાણ પ્રહસન ડિમઃ ।<br>વ્યાયોગસમવકારૌ વીથ્યકેહામૃગાઃ ઇતિ ॥                      |      |
|          | (૩) પૂર્વરઙ્ગ વિધાયાદૌ સૂત્રધારે વિનિગતે ।<br>પ્રવિશ્ય તદ્વદપર કાવ્યમાસ્થાપાયે નરઃ ॥            |      |
|          | (૪) પ્રરવ્યાતવંશો રાજર્ષિદિવ્યો વા યત્ર નાયકઃ ।<br>તત્પ્રચ્ચાંત વિધાતવ્ય વૃત્તમત્રાધિકારિકમ્ ॥  |      |
| પ્રશ્ન-૩ | નાટ્યશાસ્ત્રને આધારે ભરતમુનિના રસસૂત્ર ઉપર સવિસ્તાર સમીક્ષા કરો.                                | (૧૪) |
| Que-3    | Evaluate critically in detailed the રસસૂત્ર of ભરતમુનિ according to નાટ્યશાસ્ત્ર.               | (14) |
|          | અથવા / OR                                                                                       |      |
| પ્રશ્ન-૩ | ભારતીય નાટ્યશાસ્ત્રની પરંપરામાં ભરતમુનિનું સ્થાન અને પ્રદાન ચર્ચો.                              |      |
| Que-3    | Discuss the સ્થાન એવં પ્રદાનં of ભરતમુનિ in Indian નાટ્યશાસ્ત્ર પરંપરા ।                        |      |
| પ્રશ્ન-૪ | દશરૂપકને આધારે નૃત્ય, નૃત, અને નાટ્ય વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો.                                     | (૧૪) |
| Que-4    | Write a detailed note on the નૃત્ય, નૃત એવં નાટ્ય according to દશરૂપકમ્ ।                       | (14) |
|          | અથવા / OR                                                                                       |      |
| પ્રશ્ન-૪ | દશરૂપકમાં નિરૂપિત પાંચ સંધિઓ વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો.                                             |      |
| Que-4    | Write a detailed note on the પચ્ચ સન્ધય, depicted in દશરૂપકમ્ ।                                 |      |
| પ્રશ્ન-૫ | નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો.                                                           | (૧૪) |
| Que-5    | Write a short note on any two of the following.                                                 | (14) |
|          | (૧) નાટ્યશાસ્ત્રે રઙ્ગશીર્ષમ્ ।                                                                 |      |
|          | (૨) નાટ્યોત્પત્તિ-કથા ।                                                                         |      |
|          | (૩) દશરૂપકે પચ્ચકાર્યોવસ્થાઃ ।                                                                  |      |
|          | (૪) દશરૂપકે પ્રકરણનિરૂપણમ્ ।                                                                    |      |

\*\*\*\*\*